

งานวิจัยเรื่อง "ปัญหาการปฏิรูปที่ดินในจังหวัดเชียงใหม่" นี้ เป็นกรณีศึกษาที่กระทำในพื้นที่อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งในเขตปฏิรูปที่ดินของรัฐป่าแม่แตง ตำบลแม่หอพระ และเขตปฏิรูปที่ดินเอกชนตำบลอินทิล

จากการศึกษาได้พบว่า สภาพพื้นที่ที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ของแม่หอพระ คือขาดแหล่งน้ำและสภาพดินไม่ดีได้มีผลอย่างมากต่อฐานะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ได้รับจัดสรรที่ดิน และได้ส่งผลถึงขั้นการละทิ้งที่ทำกินโดยชายที่ก่อให้เกิดบุคคลภายนอก เกษตรกรที่ยังคงอยู่ในพื้นที่ปฏิรูปที่ประสบปัญหาผลผลิตต่ำ จนไม่สามารถจะหาเงินมาชำระหนี้ ธ.ก.ส. ได้ ส่วนในเขตอินทิลซึ่ง ส.ป.ก. ชี้มาจากเอกชนนั้น เกษตรกรในพื้นที่ได้เปรียบกว่าในแง่ของสภาพดินและแหล่งน้ำชลประทาน จึงทำให้ได้ผลผลิตสูงแม้ว่าจะมีพื้นที่ที่ได้รับจัดสรรน้อยกว่าเขตแม่หอพระ ประกอบกับมีการปลูกพืชหลายครั้งและหลายชนิดในรอบปี จึงทำให้เกษตรกรมีรายได้ดีกว่าเขตแม่หอพระ และมีแนวโน้มว่าเขตแม่หอพระจะมีการเปลี่ยนมือจากเกษตรกรที่ได้รับจัดสรรไปให้ผู้อื่นมากกว่าเขตอินทิล

การดำเนินงานของ ส.ป.ก. จะหนักไปทางด้านการก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานมากกว่าการส่งเสริมการผลิตและการตลาด โดยเฉพาะเขตแม่หอพระซึ่งไม่มีสิ่งก่อสร้างอยู่แต่เดิมเหมือนเขตอินทิลจะมีผลลงที่ ส.ป.ก. เข้าไปริเริ่มเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม เกษตรกรทั้งสองพื้นที่ก็ยังคงการให้ ส.ป.ก. เพิ่มโอกาสทางการตลาด เช่น การรับซื้อผลผลิต ซึ่ง ส.ป.ก. สามารถจะกระทำได้หากมีเงินทุนเวียนในกองทุนเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรวมมากพอควยการนำที่ดินที่จะจัดซื้อจากเอกชนต่อไปมาดำเนินการเฉพาะการให้เช่าซื้อ แทนที่จะเป็นการเช่าระยะยาวอย่างที่กำลังอยู่เป็นส่วนใหญ่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ก็ควรเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตามการชำระหนี้คืนควย

การนำเอาเขตป่าสงวนมาจัดสรรให้เกษตรกรจะไม่ได้ประโยชน์เท่าที่ควร เพราะเป็นเขตที่ไม่มีความอุดมสมบูรณ์เสียส่วนใหญ่ ถึงจะจัดสรรให้เกษตรกรทำกินก็มีไคช่วยให้ฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้นเท่าไรนัก แนวทางที่เหมาะสมจะเป็นการหาวิธีการซื้อที่เอกชนให้ไคมากขึ้นควยการกำหนด มิให้เอกชนตั้งราคาสูงจนรัฐไม่อาจซื้อไคอย่างเช่นปัจจุบัน แล้วนำมาจัดสรรให้เกษตรกรที่ต้องเสียค่าเช่าที่ดินในอัตราสูง รวมทั้งแกกฎหมายกำหนดจำนวนที่ดินที่เอกชนพึงมีให้ต่ำกว่าปัจจุบันซึ่งจะเท่ากับบีบให้เอกชนต้องขายที่ดินที่ตนครอบครองเกินอยู่ให้รัฐนำไปจัดสรรไค

Abstract

The research on "Land Reform in Chiang Mai" is a case study conducted in the Mae Taeng area of Chiang Mai Province, namely, the State land reform area at the Mae Hor Phra District and the private land reform area at the Inthakhin District.

In the light of this research it happens that the Mae Hor Phra area lacks fertilities in terms of water resources and soil deficiency affecting greatly the economy of farmers allotted with the land. This resulted in the abandonment and the sale of the land to outsiders. Those who remain there are faced with the problem of low production which disabled them to pay for the debt owed to the Agriculture and Cooperatives Bank. As for the Inthakhin area which is arranged by the Land Reform Office the farmers have more advantages in terms of soil condition and irrigation water, thus enabling them to gain high production despite the fact that they have less allotted land than those at the Mae Hor Phra area. Also significant is the annual multi-cropping which earned them higher income than those at the Mae Hor Phra area. The Mae Hor Phra farmers tend to sell their allotted land to outsiders more than those in the Inthakhin area.

The Land Reform Office's performance is concentrated on public utilities construction rather than the promotion of production and marketing especially in the Mae Hor Phra area which was highly initiated by the said Office there was no infrastructure like the Inthakhin area in the first place. However, the farmers in both areas still need the Office's help in increasing marketing opportunities such as product purchasing which is possible for the Office

given appropriate circulation currency in the Agricultural Land Reform Fund which is possible by the selling of allotted land to the farmers in installment instead of long-term lease generally practiced at present. Besides, dunning efficiency should be increased.

The allotment of the national park to the farmers seems impractical owing to the infertile condition of its most part. In spite of such land allocation, the farmers are not better-off. It is suggested that land be purchased from the private sector through price control and rectification of Land Law limiting land tenure to lower possession, accordingly forcing the owners to sell the surplus.
